

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЛУБЕНСЬКИЙ ФІНАНСОВО - ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»
(назва дисципліни)

**ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 Управління та адміністрування

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 076 Підприємництво та торгівля

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ фаховий молодший бакалавр

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Наталія МОТОРНА, викладач обліково-фінансових дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії»

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні циклової комісії

обліково - фінансових дисциплін

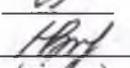
Відокремленого структурного підрозділу

«Лубенський фінансово - економічний

фаховий коледж Полтавського державного

аграрного університету»

Протокол № 2 від «01» 09 2015 р.

Голова циклової комісії Наталія СЛЄПЦОВА
(підпис)

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» є нормативним документом, що визначає зміст навчальної дисципліни, компетентності та результати навчання, які вона формує.

Навчальна програма навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» спрямована на ознайомлення здобувачів освіти із методичними та методологічними питаннями бухгалтерського обліку з урахуванням досвіду вітчизняних та іноземних компаній, підготовка фахівців високої кваліфікації, здатних в умовах ринкової економіки широко використовувати свої знання з метою засвоєння теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності.

Навчальну програму з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» укладено на основі ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» розробленої на основі стандарту фахової передвищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22.06.2021 р. №704 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2024 р. №198 «Про внесення змін до стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальності	076 Підприємництво та торгівля
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодших бакалавр
Обов'язкова/вибіркова	обов'язковий компонент (ОК), що формує спеціальні компетентності
Кількість тем	10
Загальна кількість годин	90
Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин:	
Лекції	36
Практичні заняття	24
Самостійна робота	30
Форма підсумкового контролю	залік

II. МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК компетентності та заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік»: формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Завдання дисципліни «Бухгалтерський облік»: вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

Предметом навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» є: господарські процеси, господарські засоби та джерела їх утворення, що виникають у господарській діяльності підприємств України.

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» є засвоєння знань із базових, вибірково-обов'язкових предметів загальноосвітньої підготовки, профільних предметів, нормативних, вибіркового дисциплін та спеціальних курсів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти **повинні**:

- знати:

- предмет і метод бухгалтерського обліку;
- загальні принципи організації бухгалтерського обліку за національними стандартами;
- основні положення (стандарти), що регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку і звітності;
- класифікацію ресурсів, зобов'язань і власного капіталу;
- види бухгалтерського обліку і застосування вимірників в обліку;
- класифікацію документів, їх обов'язкові реквізити та відповідальність за їх несвоєчасне складання та достовірність відображення у них даних;
- призначення, структуру і класифікацію рахунків бухгалтерського обліку, план рахунків бухгалтерського обліку;
- види облікових регістрів, сучасні форми організації бухгалтерського обліку;
- склад, зміст, порядок оформлення і представлення фінансової звітності.

- уміти:

- Оформляти первинні та зведені документи;
- Відкривати рахунки бухгалтерського обліку;
- Складати кореспонденцію рахунків за основними господарськими операціями;
- Відображати господарські операції в облікових регістрах за синтетичними та аналітичними рахунками;
- Підрахувати обороти і визначити залишки на кінець періоду;
- Складати оборотні відомості за рахунками синтетичного і аналітичного обліку, перевіряти правильність їх складання;
- Виявляти допущені помилки в облікових записах, складанні бухгалтерського балансу.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Бухгалтерський облік» поглиблює та конкретизує знання здобувачів освіти, набуті в процесі вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» і є передумовою вивчення дисципліни «Фінансовий облік».

Програмою навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» передбачено проведення лекцій, практичних занять із тем курсу, а також складання заліку.

Перелік і сутність сформованих компетентностей і результатів навчання:

Назва компетентностей/ результатів навчання	Сутність сформованих компетентностей/результат
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства. СК 5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької та торговельної діяльності. СК 7. Здатність застосовувати основи обліку, оподаткування і страхування у підприємницькій та торговельній діяльності.
Результати навчання (РН)	РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності. РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати їх на практиці. РН 13. Застосовувати отримані навички з основ обліку, оподаткування і страхування у підприємницькій та торговельній діяльності

III. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Обсяг годин			Разом
		Лекції	Практичні	Самостійне вивчення	
1	Бухгалтерський облік, його суть і значення	2		2	4
2	Предмет і метод бухгалтерського обліку	4	2	2	8
3	Документація як елемент методу бухгалтерського обліку	2		2	4
4	Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку	2	2	2	6
5	Бухгалтерський баланс	4	4	2	10
6	Рахунки і подвійний запис	6	6	4	16
7	План рахунків бухгалтерського обліку	2		6	8
8	Методологія обліку основних господарських процесів	10	8	6	24
9	Облікові реєстри і форми бухгалтерського обліку	2		2	4
10	Основи фінансової звітності	2	2	2	6
Всього		36	24	30	90

3.2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ЙОГО СУТЬ І ЗНАЧЕННЯ

Поняття господарського обліку, його виникнення і розвиток в Україні. Види господарського обліку та їх єдність. Вимірники, що застосовуються в обліку, їх особливості та значення.

Завдання, функції бухгалтерського обліку та вимоги до нього. Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні”.

2. ПРЕДМЕТ І МЕТОД БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Загальна характеристика предмета бухгалтерського обліку. Господарські активи (засоби), їх характеристика і класифікація.

Джерела утворення активів (засобів) підприємства та їх класифікація. Господарські процеси як об’єкт бухгалтерського обліку. Метод бухгалтерського обліку, характеристика його основних елементів.

Практичні заняття

Класифікація ресурсів підприємств за їх складом, призначенням та структурою.

Класифікація джерел утворення ресурсів підприємства (зобов’язань та власного капіталу).

3. ДОКУМЕНТАЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕТОДУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Загальні поняття про документи і бухгалтерську документацію. Правовий і економічний зміст бухгалтерських документів, їх значення. Реквізити документів. Вимоги до змісту і оформлення документів. Класифікація документів. Порядок перевірки та опрацювання документів. Документообіг та його організація. Зберігання документів.

4. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕТОДУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Інвентаризація, її значення та види. Завдання інвентаризації. Строки проведення інвентаризації. Порядок проведення й оформлення інвентаризації. Результати інвентаризації і відображення їх в обліку.

Практичне заняття

Порядок проведення та оформлення результатів проведення інвентаризації. Складання інвентаризаційного опису та звіряльної відомості.

5. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС

Бухгалтерський баланс, його зміст і будова. Розділи і статті балансу. Обумовленість рівності підсумків активу і пасиву балансу. Зміни в балансі, що відбуваються під впливом господарських операцій.

Практичні заняття

Складання бухгалтерського балансу підприємства.

Відображення у статтях балансу змін, які викликають господарські операції.

6. РАХУНКИ І ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС

Рахунки бухгалтерського обліку, їх суть, значення і будова. Активні, пасивні та активно-пасивні рахунки. Обороти і залишки (сальдо) по рахунках, порядок їх визначення. Подвійний запис, його суть і значення. Бухгалтерські проводки, порядок їх складання. Кореспонденція рахунків. Хронологічні і систематичні записи. Синтетичні і аналітичні рахунки. Поняття про субрахунки. Взаємозв'язок між балансом і рахунками. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку в оборотних відомостях.

Практичні заняття

Відкриття рахунків синтетичного та аналітичного обліку, запис на них початкових залишків. Складання бухгалтерських проводок. Запис господарських операцій на рахунки синтетичного і аналітичного обліку.

Підрахунок оборотів і виведення залишків на кінець звітного періоду.

Складання оборотних відомостей по рахунках синтетичного і аналітичного обліку. Взаємоперевірка даних аналітичного обліку з даними синтетичного обліку.

Складання балансу на кінець звітного періоду.

7. ПЛАН РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

План рахунків бухгалтерського обліку і принципи його побудови. Основи класифікації рахунків бухгалтерського обліку, її значення. Класифікація рахунків за економічним змістом та їх характеристика. Класифікація рахунків за призначенням і структурою та характеристика класифікаційних груп.

8. МЕТОДОЛОГІЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

Методологічні засади обліку кругообігу засобів. Характеристика рахунків та облік процесу постачання. Техніка оцінки активів процесу постачання. Характеристика процесу виробництва. Елементи витрат на виробництво продукції. Характеристика рахунків та облік процесу виробництва. Оцінка власної продукції за справедливою і плановою собівартістю. Калькуляція та коригування собівартості. Характеристика рахунків та облік процесу реалізації.

Облік витрат і доходів від реалізації продукції, робіт і послуг. Визначення та облік фінансового результату.

Практичні заняття

Складання бухгалтерських проводок за господарськими операціями процесу постачання.

Складання бухгалтерських проводок процесу виробництва, відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку процесу виробництва.

Обчислення собівартості виготовленої продукції.

Відображення господарських операцій процесу реалізації на рахунках бухгалтерського обліку. Визначення фінансових результатів.

9. ОБЛІКОВІ РЕГІСТРИ І ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Облікові реєстри, їх значення і види. Класифікація облікових реєстрів. Способи і техніка запису в облікові реєстри. Помилки в бухгалтерських записах та способи їх виправлення. Форми бухгалтерського обліку, їх види. Меморіально-ордерна, журнально-ордерна та автоматизована форми обліку.

10. ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Суть і призначення фінансової звітності. Основні форми і показники фінансової звітності в сучасних умовах. Порядок складання, розгляду, подання і затвердження звітності. Використання звітності для оцінки економічного та фінансового стану підприємства. Консолідована фінансова звітність.

Практичне заняття

Складання фінансової звітності: Балансу підприємства та Звіту про фінансові результати.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базові:

1. Гнатишин Л., Прокопишин О. Організація обліку: навч. посіб.- Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2025. -438 с.
2. Гура Н.О. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб.-Київ: Видавництво «Центр учбової літератури» , 2024. – 164 с.
3. Давидюк Т.В. Бухгалтерський облік: навч. посіб.- Київ: Кондор, 2025.–392с
4. Краєвський В. М., О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Бухгалтерський облік : навчальний посібник /Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – 388 с.
5. Лобода Н. О., Чабанюк О. М. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. Київ: Алерта, 2022. 224 с.
6. Осмятченко Л.М., Шевчук В.Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб.- Львів: «Видавництво « Магнолія 2006», 2025. -196 с.
7. Плиса В. Й., Плиса З. П. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2023. -302 с.
8. Усатенко О.В. Бухгалтерський облік та звітність організацій : навч. посіб. : О.В.Усатенко ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2022. – 74 с.

Додаткові:

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // База даних «Законодавство України» / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
4. Інструкція про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків, затверджена

постановою Правління НБУ від 29.07.2022р. № 162 // База даних «Законодавство України» / ВР України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#Text>

5. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні:

Затверджено постановою Правління НБУ від 29.12.2017 р. № 148

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

6. Зміни до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. Затверджено постановою Правління НБУ від 23.08.2024 р. № 100.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0100500-24#Text>

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 // База даних «Законодавство України» / ВР України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>

8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 // База даних «Законодавство України» / ВР України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

Електронні ресурси

Верховна рада України URL: <https://www.rada.gov.ua/>

Газета «Урядовий кур'єр» URL: <http://ukurier.gov.ua/uk/>

Державна податкова служба України URL: <https://tax.gov.ua/>

Державна казначейська служба України URL: <https://www.treasury.gov.ua/>

Державна служба статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

Національний банк України URL: <https://bank.gov.ua/>